

Dosarul nr. 2ra-1551/2022
2-20155914-01-2ra-26102022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (E. Silivestru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M. Guzun, V. Sîrbu, V. Buhnaci)

Î N C H E I E R E

14 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Igor Bogos,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Bogos împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la judecare în termen legal a plângerii și încasarea prejudiciului moral,
împotriva deciziei din 13 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 09 decembrie 2020, Igor Bogos a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a plângerii, repararea prejudiciului moral cauzat și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 12 august 2019, Igor Bogos a depus plângere judecătorului de instrucție al Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, împotriva acțiunilor ilegale ale Procurorului General. Plângerea a fost examinată de judecătorul de instrucție la 10 septembrie 2020, adică nu în 10 zile, precum prevede art. 313 din Codul de procedură penală, dar peste 39,5 de termene legale.

A invocat că, instanța de fond a încălcat, în mod flagrant, termenul legal de examinare a plângerii în 10 zile de la depunere, respectiv încălcând dreptul lui Igor Bogos și cauzându-i daune morale.

Reclamantul a susținut că, prin tergiversarea intenționată a examinării cauzei, statul a încălcat dreptul său garantat de art. 6 CEDO și art. 1 CEDO, anume, obligația generală a statului de a recunoaște oricărei persoane, aflate sub jurisdicția sa, drepturile și libertățile definitive ale Convenției or, un termen de 10 zile stabilit în art. 313 alin. (4) din Codul de procedură penală, este echivalent cu un an de satisfacție echitabilă din practica CtEDO pentru încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a unei cereri. Astfel, reieșind din practica CtEDO, o reparație echitabilă a prejudiciului moral pentru încălcarea dreptului la judecare în termen legal al plângerii din 12 august 2019, ar constitui suma de 1 185 000 de lei, determinat conform calculului, 39,5 de termene legale x 30 000 de lei.

A solicitat constatarea faptului încălcării dreptului lui Igor Bogos la judecare în termen legal a plângerii din 12 august 2019, în ordinea art. 313 din Codul de procedură penală, încasarea din bugetul de stat în beneficiul lui Igor Bogos a sumei de 1 185 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și a sumei de 6 000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistență juridică.

Prin hotărârea din 12 ianuarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 11 februarie 2022, Igor Bogos a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 12 ianuarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat casarea hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei decizii noi prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 13 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de Igor Bogos și a fost menținută hotărârea din 12 ianuarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că, prin acțiunea depusă Igor Bogos nu a pretins încălcarea termenului rezonabil de examinare a cauzei, dar a pretins că instanțele de judecată au încălcat termenul legal de examinare a cauzei, stabilit de Codul de procedură penală. Astfel, instanța de apel a notat că acesta nu a obiectat și nu s-a opus în cadrul examinării plângerii sale de către judecătorul de instrucție, amânărilor și întreruperilor ședinței de judecată. Examinând plângerea petiționarului, în ordinea prevăzută de art. 313 din Codul de procedură penală, judecătorul de instrucție a fost impus de a depăși termenul indicat de lege, de 10 zile, pentru a asigura petiționarului posibilitatea apărării efective și eficiente a drepturilor și intereselor sale. Astfel, instanța a asigurat petiționarului respectarea dreptului fundamental de acces la justiție, de a beneficia de un proces echitabil, respectând totodată și principiul egalității armelor.

Curtea de Apel Chișinău a menționat că, în prezenta cauză nu a fost încălcat termenul rezonabil de examinare a plângerii depuse de Igor Bogos, mai mult, în perioada anului 2020, activitatea instanțelor judecătorești a fost întreruptă, din cauza situației pandemice provocate de noul virus COVID-19, situație ce a generat mai multe întârzieri justificate în procedura de examinare a cauzelor pendinte aflate pe rolul instanțelor judecătorești.

De asemenea, instanța de apel a indicat că, instanța de fond corect a stabilit că situația deplânsă de Igor Bogos prin acțiunea depusă, nu cade sub incidența prevederilor art. 6 din Convenție, având în vedere că, Convenția protejează dreptul persoanei la judecarea cauzei sale în termen rezonabil, pe când, în prezenta cauză, nu a existat un dosar penal intentat în baza plângerii lui Igor Bogos. Astfel, o persoană nu poate pretinde că este victima unei încălcări a dreptului său la un proces echitabil în temeiul articolului 6 din Convenție care a avut loc în cursul procedurilor în care a fost achitată sau care au fost întrerupte.

La 07 octombrie 2022, Igor Bogos a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel din 13 iulie 2022 prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei decizii noi prin care acțiunea înaintată să fie admisă integral.

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel a interpretat greșit normele dreptului material, nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, aplicând o lege care nu trebuia să fie aplicată.

A mai relatat recurentul că de câte ori a fost citat s-a prezentat la toate

ședințele de judecată, însă procurorul nu a fost prezent în ședințele de judecată. Astfel, nu poate fi justificată tergiversarea examinării plângerii depuse în baza art. 313 din Codul de procedură penală, din vina lui Igor Bogos.

La 27 octombrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa participanților copia cererii de recurs depusă de Igor Bogos, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 204).

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 13 iulie 2022, decizia motivată a fost expediată participanților la proces, la data de 16 septembrie 2022, prin intermediul poștei electronice (f.d. 191).

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel, instanța de recurs constată că Igor Bogos, s-a conformat prevederilor legale, declarând recurs la 16 septembrie 2022, împotriva deciziei instanței de apel, în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinînd temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei

probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de către Igor Bogos, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Igor Bogos.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Mariana Pitic

Victor Burduh